

ROMÁNSKÁ ARCHITEKTURA

1)

Rotunda sv. Jiří na Řípu (12. století)

Tribunový kostel sv. Petra v Poříčí nad Sázavou (12. století)

Bazilika sv. Jiří na Pražském hradě (10. století)

2) Název románská kultura se odvozuje od slova Róma = Řím, napodobuje kulturu starověkého Říma. Většina lidí bydlela po celý středověk v domech postavených ze dřeva nebo podomácku vyrobených cihel, které vydržely jen omezenou dobu. V 10. - 12. století se v evropském stavitelství začal jako stavební materiál častěji užívat kámen, ten se však užíval jen na stavbu kostelů a částí sídel vládců. Po roce 1000 začali panovníci a další velmoži budovat první kamenné hrady, které sloužily k ochraně lidí a majetku a byly místem shromažďování vojska. V průběhu staletí byly tyto stavby mnohokrát přestavovány, a tak z původních staveb známe jen některé části nebo výzdobu.

In: Mandelová, Helena a kol., Dějiny středověku a počátků novověku, s. 29.

3) Prvky románské architektury

valená klenba= vytváří oblouk, její průřez tvoří půlkruh.

křížová klenba= vzniká, jestliže se dvě valené klenby protínají v pravém úhlu

obloučkový vlys= románský ozdobný plastický ornament v podobě obloučků

portál= sochařsky zdobený vchod do budovy s půlkruhovým tympanonem (tj. plocha nad dveřmi) s kamennými reliéfy

sdružené okno= okno rozdělené středním sloupkem (sloupky)

apsida= půlkruhový oltářní výklenek, v němž bývá umístěn oltář

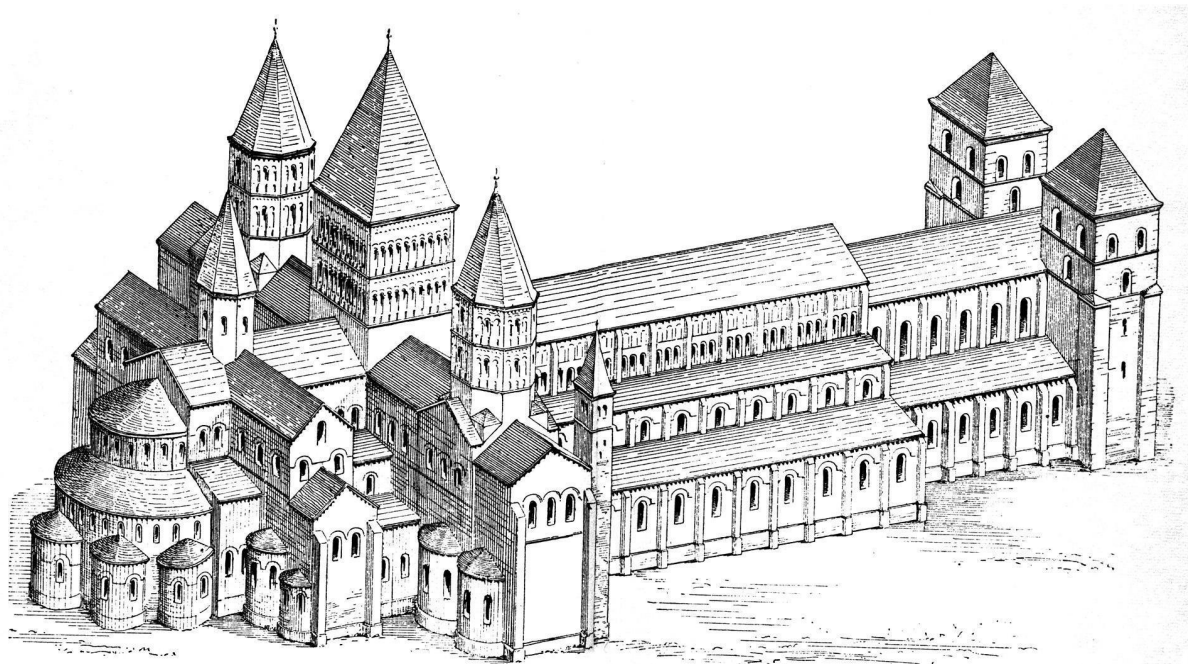
4)

A. Románský hrad v Chebu (12. století)

B. Kamenný most v Písku

2. CLUNY (NO).

C. rekonstrukce kláštera v Cluny (Francie

5)

Kostel Nanebevzetí Panny Marie Mohelnice nad Jizerou (2. polovina 12. století)

1)

Tympanon kostela v Předklášteří s Kristem Soudcem a donátory
(**tympanon**=plocha nad vstupem do kostela, **donátor**=ten, kdo zaplatil stavbu kostela)

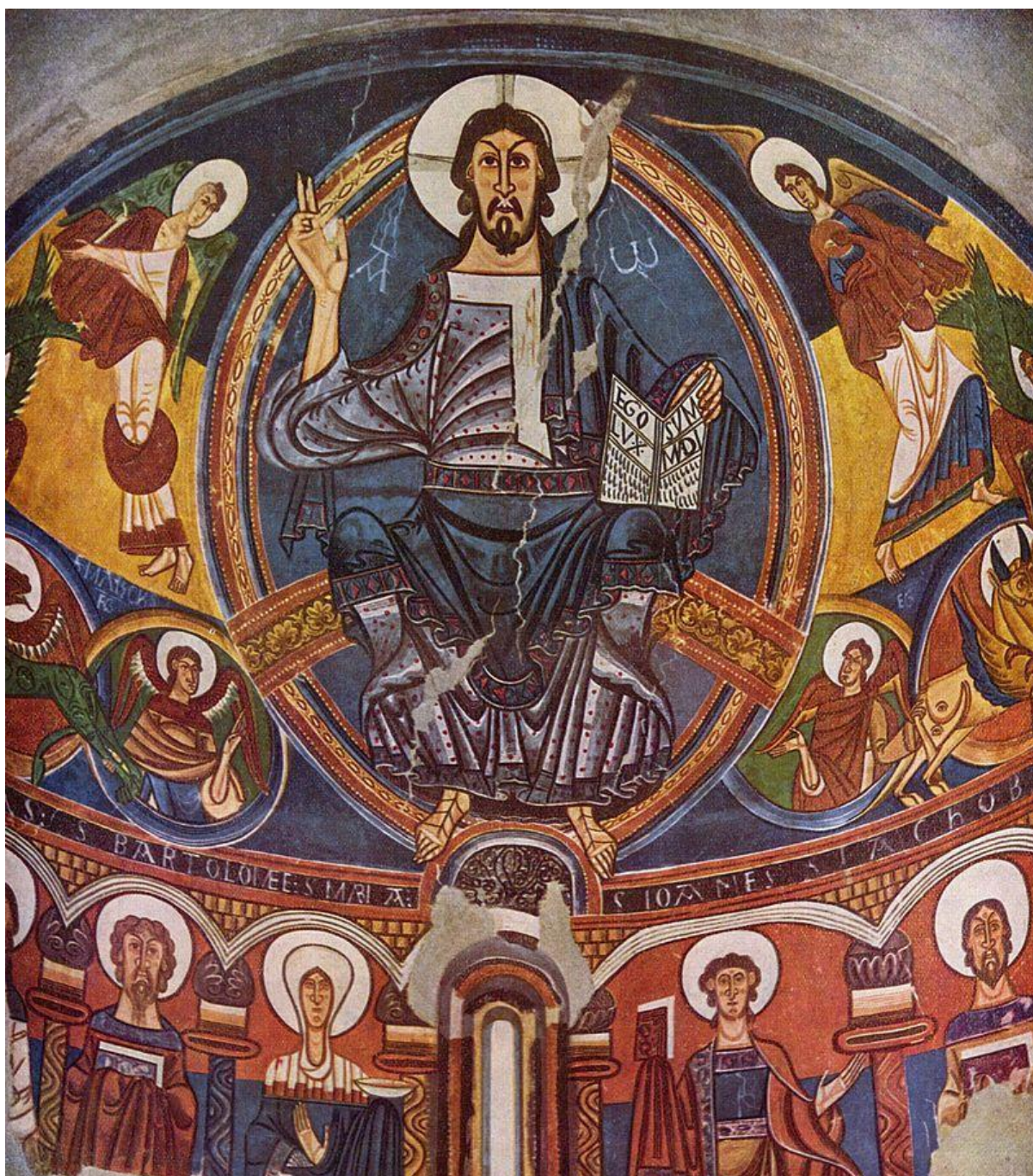

Výzdoba ve francouzském klášteře Klášter Saint-Benoît-sur-Loire.

2)

Sochy a nástěnné malby tvořily součást výzdoby církevních staveb v raném středověku plnily dvojí roli: oslavovaly křesťanskou církev a zprostředkovávaly ngramotným návštěvníkům kostela biblické scény nebo výjevy ze života svatých. Hojně se používalo geometrického a rostlinného zdobení, např. v portálech nebo na patkách, dřících a hlavicích sloupů. Tomu, co nyní nazýváme sochami, se nejvíce blíží vysoké reliéfy v tympanonech nad vchodem kostelů. Nalezené zbytky barev na povrchu soch dokládají, že byly často barvené.

3)

Freska Kristus v mandorle z kostela ve Vall de Boí, Španělsko
(mandorla=svatozář kolem těla)

Freska s Přemyslem Oráč z rotundy ve Znojmě (12. století)

Iluminace Zavraždění svatého Václava, Gumpoldova legenda (před rokem 1000) Gumpold= biskup, který sepsal legendu

Mrtví vstávají z hrobů z Kodexu Vyšehradského (1086)

Kodex=sbírka rukopisů a dokumentů, středověká svázaná kniha

4)

Iniciála=ozdobné počáteční písmeno textu z Vyšehradského kodexu, v tomto případě doplněné i **ilumunací**, tedy **obrázkem**.